

יומנו ההקבוצה

מעין צבי

יום ששי - י' באדר תשכ"ב
16.3.62 - מס. 472

על עתיד בית ספרנו.

שנתיים רבים עברו על בית הספר הקטן שלנו מאז הווסדו. בתחילה קיימנו בית ספר מודרג, אחר כך בית ספר עם כתות המשך במקום. לאחר זאת היה בסיון של ב"ס משותף לכתות ההמשך עם כפר מאיר שפיה, ועתה שולחים אנו את ילדינו אל ב"ס חקלאי ובודדים לבתי ספר אחרים. במקום מקיימים אנו ב"ס עממי בלבד (א'-ח'). התפתחות זאת מוכיחה ברורות שאין אנו הולכים בדרכים סלולות בחנוך; אנו מחפשים ללא לאות את הכלים ואת השיטות בהם יוכלו ילדינו ללמוד באופן הטוב ביותר, ויחד עם זה לקבל את הערכים אותם אנו מעוניינים להעניק להם, באשר אנו רואים בהם חברי-קבוצה בכוח. האם מצאנו את השיטה הטובה ביותר, האם הגענו לסוף הדרך? קשה לענות על שאלות אלו. התנאים החצוניים מתחלפים, מגמות הלמוד משתנות בלי הרף. מי יודע, אולי ה"טאבו" של אתמול יהפך למותר מחר. שמא שכבינו מן הקבוץ המאוחד יכירו בפתרון ההגיוני ביותר של בעיות החנוך שלהם ושלנו כאחת?

היום ברצוני להתעכב על בעיה אחרת, הנוגעת במיוחד לבית הספר העממי שלנו: גודל הכתות השונות. יש בבית ספרנו מספר כתות, בהן מיעוט התלמידים מעיק ביותר. בעיה זאת אמנם אינה חדשה - כל השנים היו מספר כתות מצומצמות בהיקף וכתות אחרות גדולות יותר. אך כעת מדאיגה אותנו המגמה המצטיירת לעתיד. אם עד

לפני שנתיים היו במסגרת בית ספרנו שלוש כתות, בזות 20 תלמידים ומעלה, הרי כיום יש לנו רק כיתה אחת כזאת, ולאחר שכתה זו תצא את בית הספר העממי, תשארנה לנו כתות מצומצמות בלבד. אם בוסיף לכך את האפשרות שילדים יצטרפו אל הוריהם בעת מילוי שליחות או תוך מסיבות מיוחדות - עלול מספר התלמידים בכתה זו או אחרת לרדת מתחת למינימום.

למה ערום?

קוראי היומן, ובעיקר הילדים שביניהם, ישאלו מדוע היומן השבוע "ערום" - בלי ציורים ועיטורים. התשובה היא פשוטה: מצב העבודה בלול קושר את ציירת היומן לעבודה עוד יותר פרו-דוקטיבית. אנו מקויים בשבוע הבא שוב לחזור לצורה המקובלת.

יכול, כמובן, לומר מישהו: "מה בכך, הרי זה מצב אידיאלי;

בכתה קטנה יכול המורה להתמסר לילדים בנפרד וכל ילד יתקדם במהירות המתאימה לכושרו!"

רק על שניים מהגורמים האלה : מקריות בהרכב הכתה ורקע חברתי לקוי. בכל שכתה גדולה יותר - בתנאים בלתי-משתנים - גדול יותר הסכוי שהתלמידים יתפצלו ל-3 קבוצות: קבוצה קטנה של תלמידים, בעלי כושר גבה מאד, קבוצה אחרת בעלת כושר ירוד ורוב גדול של תלמידים בעלי כושר ממוצע וסכויים סבירים להתקדמות באותה. אך מה קורה בכתה הקטנה ? כל תלמיד מהווה בה 10% - 8 מן הכתה כולה ! די שתלמיד אחד בוסף ישתייך אל אחד הקצוות וכבר שווי המשקל מתערער. הכתה הקטנה אינה " מתנהגת " לפי הסטטיסטיקה - המקרה העור יכול לגרום לכך, שהתלמידים הרגילים יהפכו בה למיעוט. מבחינת ההוראה אין הבדל,

איזה מן הקצוות הוא הגובר. חוסר הרוב הממוצע, עליו בונים בדרך כלל את תכנית הלמודים, הוא לרעת הכתה.

זאת ועוד. בכתה הקטנה חסר הרקע ליצירת חיי חברה בריאים, באשר קיימת הסכנה, שילד זה או אחר לא ימצא לו "פרטנר" כלבבו. המסגרת מצומצמת מדי להוצרות חיים תוססים, כפי שהם היו צריכים להיות.

ההבדל הקטן !
 בכתה א' באחד המשקים בעמק למדו הילדים לכתוב את המלים " אבא" ו- " אמא". ילד אחד, אחר שהתעמק בכתיבת מלים אלה, גילה:
 " אבא ואמא זה אותו-דבר, יש רק משהו אחר באמצע."
 (לפי "בקבוץ" - שבועון הקבוץ המאוחד)

לא לאחרונה קיימת גם בעית המורה. כל מורה יש לו שאיפה להפך " בר לרבים ", אך בכתה המצומצמת מרגיש הוא לא פעם, כאילו כשרונו " מבוזבז ", מה גם שיצירת אורה לימודית וחברתית באותה הופכת בתנאים אלה למשימה קשה מאד.

אין כוונת הדברים האמורים לצייר תמונה קודרת שלא לצורך. עלינו לדעת את העובדות ואת הרקע בו עלינו לפעול לתקון המצב, אשר הוא תולדת היותנו ישוב קטן. המסקנה המתבקשת ברורה : עלינו לעשות הכל שביכולתנו, כדי להגדיל את הכתות הקטנות. מוסדות האחד מוצפים כיום בהצעות לקליטת ילדים בגילים שונים ולרוב אף בתשלום מלא. אין להתעלם מן הסכוי של הוזלת הוצאות החנוך שלנו, בוסף על היתרונות שיצמחו על ידי תוספת ילדי חוץ לילדים שלנו. ילדי החוץ עטויים להפך ברבות הימים חברי-קבוצה, או לפחות לקחת אתם משהו מן הערכים שמקנה החנוך המשותף. כל זה מותנה בהתגברות על קושי אחד : יש למצוא הורים מאמצים עבור הילדים הנקלטים. בכל שנמצא יותר הורים מאמצים, נוכל לקלוט יותר ילדים לכתותינו. יש לפעול לחידוש התודעה של קליטה, כפי שהיתה קיימת לפני 10 שנים. אין, כמובן, כל ערובה שהמאמצים, אותם נשקיע בילדי החוץ, אמנם ישאו פרי - אך הסכוי עולה בלי ספק על הסכון. אם נרתם כולנו למשימה המוצעת - התוצאות המקורות לא תאחרנה לבוא.

שלמה ב. זילר

כן, לטלפן זה נהדר - אבל זה תענוג יקר !

מחירי שיחות טלפון :
 =====
 (שיחה רגילה בת 3 דקות - באגרות)

ב ל י ל ה (שעות 16 עד 7 בבקר)	ב י ו ם (שעות 7 - 16)	
13	13	זכרון יעקוב
13	25	בנימינה - פרדס חנה
25	48	חדרה
36	72	חיפה
55	108	תל-אביב